

Az esélyegyenlőség helyzete a Karunkon 2024-ben

A Tanulmányi Osztály kimutatása szerint Karunkon 2024. őszi szemeszterében 35 fogyatékkal élő aktív hallgató volt regisztrálva a Neptun rendszerben, 5 fővel kevesebben, mint tavalyi ősszel.

Az Egyetemi Esélyegyenlőségi Bizottsághoz 12 kérelmet nyújtottak be Karunkról a folyó év során esélyegyenlőségi alapon kérve valamely kedvezményt. Ez a szám megfelel a járványhelyzet miatt bevezetett távoktatás időszakát megelőző évek és a tavalyi év átlagának. A tavalyihoz képest valamelyest átalakult a kérelmezett kedvezmények aránya. A múlt évhez hasonlóan a kérelmek legnagyobb része (8) a vizsgákon való hosszabb felkészülési idő engedélyezésére irányult, ezt követően azonban legnagyobb számban az írásbeli helyett szóbeli vizsga (5) engedélyezését kérték az érintett hallgatók. A tanulmányok idején lap-top és diktafon használatának engedélyezését ketten (2), az államilag elismert nyelvvizsga alóli felmentést pedig, a tavalyi évhez hasonlóan, csupán egy hallgató (1) kérte.

Márciusban készült el a Kar 2024 tavaszi félévétől 2025 tavaszi félévéig tartó időszakra vonatkozó esélyegyenlőségi terve, melyet az esélyegyenlőségi koordinátor a Kari Tanács március 28-i ülésén ismertetett.

A tervezet 1. pontja (T.1.) foglalkozott a fogyatékkal élő hallgatókkal való kommunikáció előmozdításával. Ennek érdekében a Kar vállalta, hogy video-riport készítését kezdeményezi a végzett fogyatékkal élő hallgatókkal, hogy tanulmányaik során szerzett tapasztalataikról, élményeikről beszámoljanak, és az elkészült riportokat a kari honlap esélyegyenlőségi felületén is közzéteszi (T.1. a)). A Karunkon végzett két látássérült hallgató vállalta a riportot, melyet a Dékáni Hivatal munkatársnője készített el velük, az interjúk pedig folyó év novemberében valóban felkerültek a kari honlap esélyegyenlőségi felületére.

Ugyancsak az érintett hallgatókkal való kommunikáció segítése és egyúttal a Karunk esélyegyenlőség előmozdítása érdekében tett intézkedéseinek jobb megismerhetőségét és átláthatóságát célozta a tervezet, mikor előirányozta, hogy a kari honlap esélyegyenlőségi felületén a Kar tegye közzé az éves esélyegyenlőségi beszámolókat és terveket (T.1. b)). Ez a célkitűzés a 2022-es és 2023-as év dokumentumainak a jelzett helyen való közzétételével már márciusban megvalósult.

Az oktatás területén a tervezet (T.2.) azt a vállalást rögzítette, hogy a Kar ösztönzi az oktatókat arra, hogy a korábban, a pandémia idején az online oktatás céljára készült digitális oktatási anyagokat és tansegédleteket továbbra is tegyék hozzáférhetővé a Neptun Meet Street, illetve a Teams megfelelő felületein, ezzel segítve a fogyatékkal élő hallgatók tanulását a jelenléti oktatás keretei között is. Továbbá támogatja a hasonló digitális oktatási segédletek készítését és alkalmazását. E célkitűzés jegyében a Dékán folyó év májusában körlevelet írt a Kar oktatóinak a fenti tartalommal. Az intézkedés valóságos hatásáról azonban eddig nem készült módszeres felmérés.

A szervezeti fejlesztéseket illetően az esélyegyenlőségi terv (T.3.) szerint a Kar a regisztrált személyi segítők számára tanfolyamot szervez a látássérült személyek segítségének módszereiről. Folyó év szeptemberében a Karon személyi segítőként regisztrált négy hallgató és a Tanulmányi Osztály egy munkatársa is részt vett a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Egyesülete által lebonyolított képzésen.

Az infrastrukturális fejlesztés vonatkozásában a tervezet (T.4.) három célt tűzött ki. Egyrészt, hogy a Kar kezdeményezi az I. előadó megközelítésének teljes akadálymentesítésének biztosítását (T.4. a)). Másrészt, hogy intézkedik a látássérültek és mozgássérültek számítógéphasználatát segítő új, speciális szoftverek beszerzése iránt (T.4. b)). Harmadrészt pedig, hogy az oktatói lift használatára jogszerű eszközt biztosít a látássérült és

mozgássérült hallgatók részére (T.4. c)). Az I. előadó akadálymentesítésének ügyében folyó év márciusában a Dékán levélben fordult az Egyetem Üzemeltetési Osztályához, melynek vezetője válaszában jelezte, hogy a munkát listára vették, és a kivitelezés a nyár folyamán várható. Sajnos erre eddig nem került sor. A speciális szoftverek beszerzése, illetve a korábbi licencek megújítása azonban júniusban megvalósult, s erről az érintett hallgatókat a Kar tájékoztatta. Egy hallgató részére a szoftver telepítése is megtörtént. Az oktatói lift használatához szükséges kártya biztosításának lehetőségéről a Kar szintén tájékoztatta az érintett hallgatókat, s eddig egy hallgató élt ezzel a lehetőséggel.

Az esélyegyenlőségi tervben végezettel a Kar elkötelezte magát, hogy általában törekszik a korábbi években bevezetett intézmények, jó gyakorlatok fenntartására és a fogyatékkal élő hallgatók számára nyújtott szolgáltatások színvonalának megőrzésére (T.5.). Ennek realizálása érdekében az év folyamán számos intézkedés történt. A Kar mindkét szemeszter kezdetén tájékoztatta az érintett hallgatókat arról, hogy a korábban esélyegyenlőségi alapon beszerzett és speciális képernyőolvasó programmal felszerelt laptopok közül egy még a kari könyvtárban megtekinthető, kipróbálható és kölcsönözhető. Júniusban megújításra kerültek az előadótermekben az elsőbbségi helyek kijelölését szolgáló piktogramok. A szeptemberi tanévkezdéskor a Dékán levélben köszöntette a fogyatékkal élő hallgatókat. Októberben a Dékán kiadta a személyi segítők következő évre szóló regisztrációját. Novemberben a Kar minden oktatójának és hallgatójának a Neptun rendszeren keresztül megküldésre került változatlan tartalommal a korábbi években is használt kérdőív, amelyben egyetemi polgáraink javaslatait kértük, illetve a Kar esélyegyenlőségi helyzetéről alkotott véleményüket. Idén 9 válasz érkezett négy oktató és öt hallgató részéről, és számos olyan javaslat és elgondolás szerepelt a beérkezett anyagban, amelyek megfontolásra érdemesek lesznek a következő éves terv kidolgozásakor.

Figyelemre méltó fejlemény, hogy a korábbi évekhez képest nagyobb szórást mutatott az esélyegyenlőségi helyzet megítélése a válaszadók részéről. Egy „teljesen elégedett” értékelés mellett először fordult elő, hogy két válaszadó – egy fogyatékkal élő hallgató és egy személyében nem érintett oktató – úgy nyilatkozott, hogy „egyáltalán nem elégedettek” a jelenlegi állapotokkal. Természetesen a beérkezett válaszok kis száma miatt a vélemények megoszlása nem reprezentatív a Kar egyetemi polgárainak összességére és egyetlen alcsoportja – fogyatékkal élő hallgatók, hallgatók, oktatók – vonatkozásában sem, mégis e ténynek jelzés értéke van. Azt mutatja, hogy a változó igényekre és lehetőségekre tekintettel a Kar részéről további határozott és következetes erőfeszítésre van szükség a fogyatékkal élő hallgatók esélyegyenlőségének megteremtése érdekében.

Budapest, 2024. december 4.

H. Szilágyi István
esélyegyenlőségi koordinátor